

e-mail: xxi_asr@mail.uz

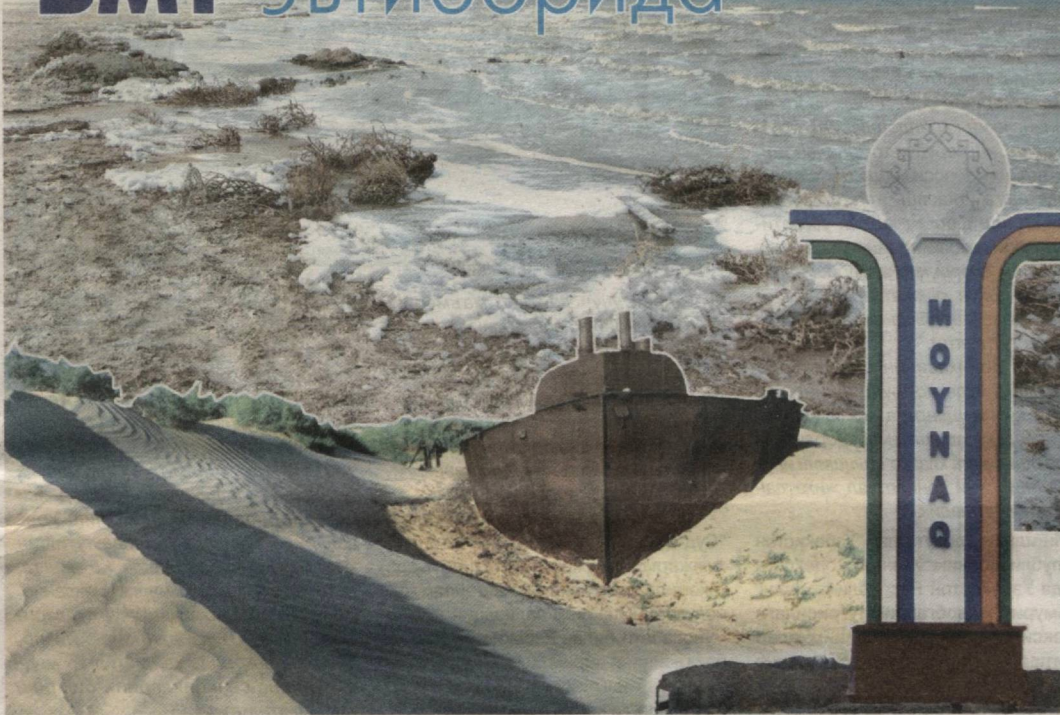

20-MAY
2021-YIL
20 (914)

web sayt: www.21asr.uz
@XXIasrofficial

ASR IJTIMOIIY-SIYOSIIY GAZETA

Оролбўйи минтақаси БМТ эътиборида

Ўтган йил сентябрда давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев БМТ Бош Ассамблеясининг 75-юбилей сессиясида нутқ сўзлаб, аъзо давлатларни мазкур масала юзасидан махсус резолюция ишлаб чиқиш ва қабул қилишга чақирган эди. Куни кеча эса “Оролбўйи минтақасини экологик инновациялар ва технологиялар худуди” деб эълон қилиш бўйича халқа-

ро ташаббус БМТга аъзо давлатлар томонидан бир овоздан маъқулланди.

Резолюцияга ҳаммуаллиф сифатида 60 га яқин давлат, шу жумладан, Хитой, Россия, Япония, Сингапур, Руминия, Венгрия, Эрон, Тожикистон, Туркменистон ва бошқа давлатлар кўшилди.

3

Муносабат

УШБУ СОНДА:

ҲУНАРМАНДЧИЛИК:

Фурқат тумани мактаби яратилапти

3

НОН НАРХИ ВА ҚАДРИ

5

“ОЛТИН ҚАЛАМ” га олтин қоида керак

6

“ҚИЗИЛ КИТОБ” даги ҳайвонлар сотилаптими, отилаптими?

7

“ОТ ЎЛСА - ГҮШТ, АРАВА СИНСА - ЎТИН” ми?

12

Арзон. қулай ва тезкор!

Энди почтани кутиб ўтиришга ҳоҳнат йўқ.

Навроти знинг электрон версиясига обуна бўлинг.

бунинг учун телефонингизга

“Play Market” ёки

“App Store” дан “XXI asr”

иловасини юклаб олиб, пул ўтказсангиз кифоя.

ҚОНУН ЛОЙИХАЛАРИ МУСТАҲКАМ БЎЛСА...

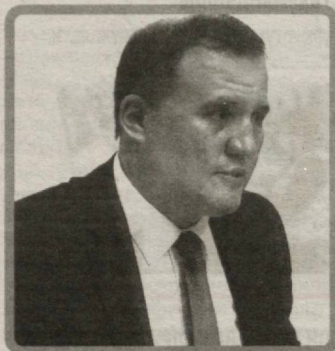
Абу Наср Форобий "Фозил одамлар шаҳри" асарида шундай ёзади: "Фуқаролик жамиятини қуришда тўғаноқ бўладиган муаммолардан бири коррупциядир". Мамлакатимизда ҳам бу иллатга қарши курашишга алоҳида эътибор қаратилиб, унинг олдини олишнинг ҳуқуқий базаси яратилган. Лекин содир этилаётган ёхуд тайёрланаётган коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар тўғрисида ҳаёт бераган шахсларнинг шахсига оид маълумотларнинг сир сақланишини кафолатловчи нормалар мавжуд эмас!

Масалан, Ўзбекистон Республикасининг 2017 йил 3 январдаги "Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида"ги қонунининг 28-моддаси (коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар тўғрисида ахборот бераётган шахсларни ҳимоя

қилиш)да фуқаролар давлат ҳимоясида экани, уларни таъқиб этиш қонунга мувофиқ жавобгарликка сабаб бўлиши белгиланган. Аммо бундай шахсларни моддий ёки бошқача тарзда рағбатлантириш, шахсига оид маълумотларнинг сир сақланиши бўйича меъёрлар киритилмаган.

Бу ҳақда Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги O'zLiDeP фракциясининг навбатдаги йиғилишида алоҳида таъкидланди.

Йиғилишда депутатлар "Ўзбекистон Республикасида коррупцияга қарши курашиш тизими такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳасини биринчи ўқишда кўриб чиқишди.

Ақтам ХАЙТОВ,
Олий Мажлис
Қонунчилик палатасидаги
O'zLiDeP фракцияси раҳбари:

Коррупция – тараққиёт кушанда-си, хавфсизликка таҳдид туғдирувчи хавфли жиноят ҳисобланади. Чунки у ҳар қандай давлат ва жамиятнинг сиёсий-иқтисодий ривожланишига жиддий пурут етказди. Шу сабабли жойларда ушбу иллатга йўл қўймаслик, ёш авлод онгида бу офатнинг салбий оқибатлари ҳақида зарур тушунчаларни шакллантиришга қаратилган турли уч-рашув, давра суҳбатлари ташкил этиб келяпмиз. Асосий мақсад коррупцияга қарши курашиш, мамлакатимизни ушбу хатарли балони рад этадиган ва бу борада "ноль тоқатлилик"ка эришган давлатлар қаторига киришига эришишдан иборат.

Фахриддин САМАДОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутати,
O'zLiDeP фракцияси аъзоси:

Таклиф этилаётган лойиҳада коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар тўғрисида ахборот бераётган шахсларга, уларнинг яқин қариндошларига зўрлик ишлатиш ёки мол-мулкни йўқ қилишга таҳдид қилинаётгани тўғрисида асосли маълумотлар мавжуд бўлганда коррупцияга қарши курашиш фаолиятини амалга оширувчи органлар уларнинг ҳаёти, соғлиғи, шаъни, қадр-қиммати

ва мол-мулкни ҳимоя қилиш юзасидан Ўзбекистон Республикасининг "Жабранувчиларни, гувоҳларни ва жиноят процессининг бошқа иштирокчиларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги қонун талаблари асосида зарур чораларни кўриши шартлиги белгиланмоқда.

Шунингдек, ҳуқуқбузарликлар тўғрисида ахборот бераётган давлат хизматчилари ва бошқа шахсларга ва уларнинг яқин қариндошларига тажовуз қилиш, иш берувчи томонидан таъқиб этилиши (асоссиз ишдан бўшатиш, бошқа ишга ўтказиш, аттестациядан ўтказиш, иш шароитларини ўзгартириш, юқори лавозимга тайинлашни рад қилиш, иш ҳақини қисқартириш ва шу кабилар) қонун ҳужжатларида белгиланган жавобгарликка сабаб бўлиши назарда тутиляпти.

Қонун лойиҳасининг қабул қилиниши жамиятда коррупциянинг ҳар қандай кўринишларига чек қўйиш ва унга қарши курашиш самардорлигини янада оширишга хизмат қилишини инобатга олиб, уни концептуал жиҳатдан қўллаб-қувватлади.

Йиғилишда депутатлар "Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги қонун лойиҳасини ҳам муҳокама қилишди.

Жавлонбек ЭРГАШЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутати,
O'zLiDeP фракцияси аъзоси:

Лойиҳа билан ҳуқуқни қўллашда ягона амалиёт шаклланишини таъминлаш мақсадида Жиноят кодексига таркибда кучли таъсир қилувчи моддалар бўлган дори воситаларининг ноқонуний муомаласи (уларни сотиш ҳуқуқига эга бўлмаган дорихоналарда ва дорихоналардан ташқарида реализация қилиш) учун тўғридан-тўғри жиноий жавобгарликни белгилаш, шунингдек, таркибда кучли таъсир қилувчи моддалар бўлган дори воситаларини рецепт бўйича чакана реализация қилиш тартибини

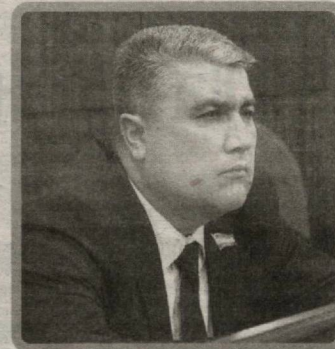

бузганлик учун дастлаб маъмурий, сўнгра жиноий жавобгарликни сақлаб қолиш таклиф этилмоқда.

Лойиҳанинг қабул қилиниши кучли таъсир қилувчи моддаларнинг ноқонуний муомаласига чек қўйишга, бу турдаги жиноятларни содир этган шахсларга нисбатан жавобгарликнинг муқаррарлигини таъминлашга хизмат қилади.

Қон тартибидидаги кейинги масала – "Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тизими янада такомиллаштирилиши ҳамда айрим жиноятларни декриминализация қилиш муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳаси бўлди.

Ушбу лойиҳа билан электр ва иссиқлик энергияси, газ, ичимлик сувидан фойдаланиш қоидаларини бузиш билан боғлиқ жиноятларни, агар ҳуқуқбузарлик натижасида анча миқдордан кам бўлган зарар етказилган бўлса, декриминализация қилишни назарда тутувчи ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш белгиланяпти.

Ботирбек ТЎРАЗОДА,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутати,
O'zLiDeP фракцияси аъзоси:

Ҳуқуқни қўллаш амалиёти таҳлили электр, иссиқлик энергияси, газ, водопроводдан фойдаланиш қоидаларини

бузиш билан боғлиқ ҳуқуқбузарликларнинг сони ортиб бораётганини кўрсатмоқда. Жумладан, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 101-моддасида назарда тутилган ҳуқуқбузарликларнинг сони ўсиб борганини кузатиш мумкин.

Шунингдек, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 163-моддаси (Водопроводдан фойдаланиш қоидаларини бузиш)да назарда тутилган ҳуқуқбузарликлар 2018 йилда 1,5 мингта, 2019 йилда эса 1,6 мингта аниқланиб, ҳужжатлар кўриб чиқиш учун судларга юборилган. Шулардан келиб чиқиб, лойиҳада юқорида қайд этилган моддаларнинг санкцияларини ошириш таклиф этилмоқда.

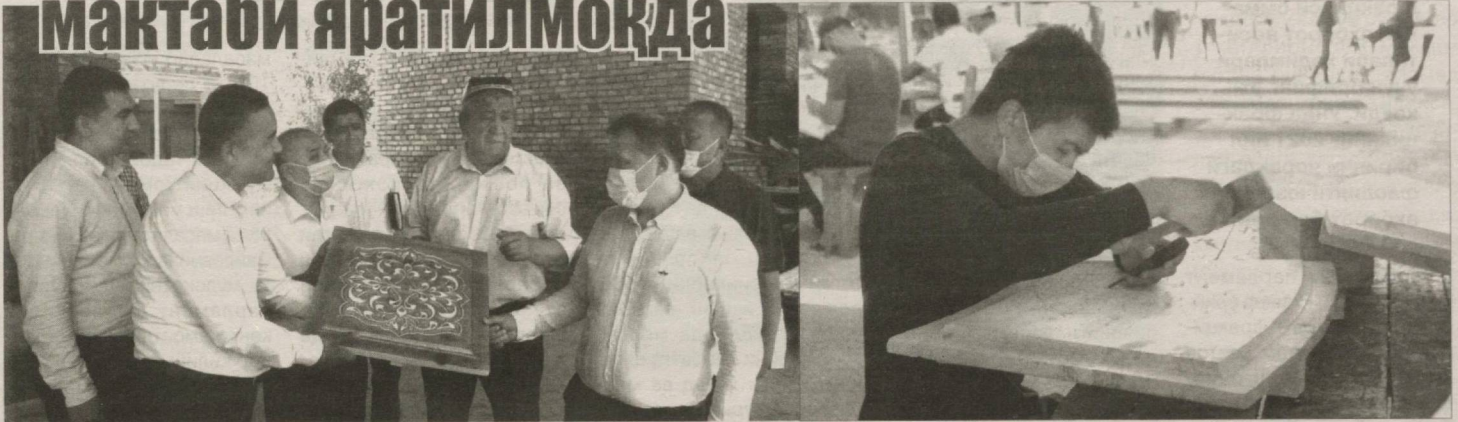
Мисол учун, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 101-моддасида электр, иссиқлик энергияси, газдан фойдаланиш қоидаларини бузиш билан боғлиқ ҳуқуқбузарликлар учун жавобгарлик кучайтирилган ҳолда фуқароларга бошланғич ҳисоблаш миқдорининг 7 бараваридан 15 бараваригача, мансабдор шахсларга эса – 15 бараваридан 25 бараваригача жарима жазосини белгилаш назарда тутилмоқда. Худди шундай ҳуқуқбузарлик маъмурий жазо чораси қўлланганидан кейин 1 йил давомида тақроран содир этилган бўлса, фуқароларга БХМнинг 15 бараваридан 25 бараваригача, мансабдор шахсларга эса 25 бараваридан 50 бараваригача жарима жазосини белгилаш кўзда тутиляпти.

Ҳужжатнинг қабул қилиниши тўғрисида фойдаланиш қоидаларини бузиш билан боғлиқ ҳуқуқбузарликларнинг сўзсиз ва ўз вақтида ижро этилиши таъминланади.

Халқ ноиблари ҳуқуқий ҳужжатни муҳокама қилиш жараёнида билдирилган барча фикрларни эшитиш ва муҳокама этиб, қонун лойиҳасини маъқуллашди.

Йиғилишда фракция ваколатига кирувчи бошқа масалалар ҳам муҳокама қилиниб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

Хунармандчиликда Фурқат тумани мактаби яратилмоқда

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, O'zLiDeP фракцияси раҳбари Ақтам Хайтов тадбиркорлик субъектлари, фермер хўжаликлари ва томорқа эгаларининг фаолияти билан танишиш, уларга амалий кўмак бериш мақсадида Фарғона вилоятида бўлди. Воқидийликлар билан учрашув давомида юртимизда тадбиркорларга яратилаётган имтиёзлар ҳақида батафсил маълумот берилди, жойларда маҳаллабай тизимда амалга оширилаётган ишлар билан яқиндан танишилди.

Даставвал Фурқат тумани ҳокимлигида фермер хўжаликлари ва тад-

биркорлик субъектларини ривожлантириш, томорқадан самарали фойдаланиш, ўзлаштирилмаган ерларни ўзлаштириш масалалари бўйича олиб борилаётган ишлар муҳокама қилинди.

Туман ҳокими Жаҳонгир Жумановнинг эътирофига, бугунги кунда туманда 119 минг 300 нафар аҳоли истиқомат қилади. Шулардан “Темир дафтар”га 271 нафар, “Ёшлар дафтари”га 642 нафар, “Аёллар дафтари”га эса 17 нафар фуқаро киритилган. Бу фуқароларга имтиёзли кредитлар бериш, ер майдонлари ажратиб, тикув машиналари, мотокультиватор ва экинларни дорилаш мосламалари берилиши ҳисобига бандлиги таъминланмоқда.

Шундан сўнг Ақтам Хайтов тумандаги тадбиркорлик субъектлари ва

томорқачилик борасидаги ишлар билан яқиндан танишди. “Уста Юсуфжон наққош” оилавий корхонасида бўлиб, Ўзбекистон халқ устаси Мухамматали Юнусов устахонасида қўл меҳнатига асосланган маҳсулот тайёрлаш жараёни, хунармандчилик намуналарини кўздан кечирди.

Халқ устаси миллий ёғоч ўймакорлиги санъатини тиклаш ва авлодларга етказиш мақсадида устоз-шоғирд аъъанасини давом эттирмоқда. Юздан зиёд шоғирдлари миллий ёғоч ўймакорлиги хунарини миридан-сиригача ўрганиб, мустақил фаолият юритяпти. – Хунармандчиликда Самарқанд, Хоразм, Тошкент ва Қўқон мактаби бор эди. Яъни услуби жиҳатидан бу мактабларнинг хунармандчилик

ишлари ажралиб турарди. Бугун ҳеч шубҳасиз айтаманки, улар қаторига Фурқат тумани мактаби ҳам қиради. Президентимиз ташаббуси билан туманимизда янги хунармандчилик мактаби яратилмоқда. Бу маскан тез фурсатларда ишга тушади, мингдан зиёд ёш хунарманд камол топади, – дейди уста хунарманд Мухамматали Юнусов.

Партия лидери уста билан суҳбатлашаркан, айти йўналишда олиб борилаётган ислохотлар замирида кадрятларимизни тиклаш, ёшларни хунарли қилиш ва иш билан таъминлаш каби вазифалар устуворлигига алоҳида урғу берди.

Шоҳсултон ТЎХТАМАТОВ,
O'zLiDeP Фарғона вилояти кенгаши
матбуот қотиби

Қорақалпоғистоннинг чекка қишлоғида туғилганман. Отанам, бобо ва момоларимнинг киндик қони ҳам шу заминга томган. Эсимни таниган даврларда Орол балиқчилари, Мўйноқ консерва заводи, нариги соҳили кўринмас денгизнинг асов тўлқинлари телевизорда кўп намойиш этиларди. Дунёни англашни бошлаётган бола учун ҳайратнинг ўзгинаси.

Мактабга чиққан чоғларим Орол қуриётгани ҳақида катталар кўп гапирадиган бўлиб қолди. Бундай гурунларда адибу олимлар бонг уришга уринарди. Уша пайтдаги ягона партия намояндалари эса сув ортга чекинаётгани муносабати билан уни тежаб хусусидаги узундан-узқоқ маърузаларини ўқиш пайтида графинларни кетма-кет бўшатишарди.

Гапнинг индаллоси, муаммонинг туғилиши, кенгайиши ва турмушимизга салбий таъсири сезила бошлаган муҳитда вояга етдим. Бизнинг уйимиз фожиа ҳудудидан 200-300 қақирим олисда бўлса-да, шамол билан кўтарилган чанг-тўзон, довулда кўзланган туз бу масофани писанд қилмаслигини, ҳозирги машҳур ибора билан айтганда, “онлайн режим”да кузатардик. Масъул мутасаддилар эса ҳали у, ҳали бу катта, ном-

Оролбўйи минтақаси БМТ эътиборида

дорроқ шаҳарга жамланиб, соатлаб мажлис қилишарди. Қалин-қалин ҳужжатлар имзоланар, бир нафасда айтиш мушкул бўлган рақамлар кўринишидаги беҳисоб маблағлар тилга олинарди. Қарсақлар чалинарди. Бироқ маҳаллий аҳолининг аҳволи тобора ёмонлашарди. Одамлар ўзларининг киндик қонлари томган заминни ташлаб, ўзга жойларга кўчиб кетишдан бошқа иложи йўқлиги ойдинлашарди. “Кемалар қабристонини кўрардик энди ТВда. Шу зайл, чамамда, ўттиз беш йиллар кўз очиб юмгунча ўтиб кетди. Аммо амалий ишдан, унинг реал ҳаётдаги натижасидан барибир дарак бўлмади...”

Ниҳоят, Оролбўйи ҳудуди тарихига зарҳал ҳарфлар билан битилган 2017 йилга етиб келдик. Фожиа оқибатларини имкон қадар юмшатиш бўйича аниқ ҳаракат бошлангани яққол сезилди. Ортиқча таърифга не ҳожат – бугунги Мўйноқни бориб кўришнинг ўзи сўзимиз исботи. Қуриган денгиз тубида яшил қалқон яратилгани фикримиз далилидир. Менинг қишлоғим сингарари чекка-чекка овулларга тоза ичимлик суви қувурлари тортилганига нафақат ташқаридаги кузатувчилар, балки ҳудуд аҳолиси орасида ҳам ҳамон ишонмаётганлар топилмади.

Мен эса бўларкан-ку дейиш билан чекланаман, самарасиз мажлислар ўрини шиддатли амалий ишлар эгаллаганидан хурсандман энди. Аммо ўшанда бу ишлар улкан мақсадларни кўзлаган изчил ислохотларнинг дебوحаси эканини тушуниб етмагандик. 2018 йилнинг август ойида Туркменистонда бўлиб ўтган Оролни қутқариш халқаро фонди таъсисчи-давлатлари раҳбарлари саммитида Ўзбекистон Президенти томонидан “Оролбўйи минтақасини экологик инновациялар ва технологиялар ҳудуди” деб эълон қилиш ҳақидаги ташаббус илгари сурилиши номигина қолган денгизнинг қуришидан азият чекаётган одамлар ҳаётда туб бурилиш даври сифатида тарихга муҳрлангани

ҳам айтиш ҳақиқат. Ўтган йил сентябрда давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев БМТ Бош Ассамблеясининг 75-юбилей сессиясида нутқ сўзлаб, аъзо давлатларни мазкур масала юзасидан махсус резолюция ишлаб чиқиш ва қабул қилишга қақирган эди. Қуни кеча эса “Оролбўйи минтақасини экологик инновациялар ва технологиялар ҳудуди” деб эълон қилиш бўйича халқаро ташаббус БМТга аъзо давлатлар томонидан бир овоздан маъқулланди.

Резолюцияга ҳаммуаллиф сифатида 60 га яқин давлат, шу жумладан, Хитой, Россия, Япония, Сингапур, Руминия, Венгрия, Эрон, Тожикистон, Туркменистон ва бошқа давлатлар қўшилди.

Эътиборли жиҳати шундаки, Бош Ассамблея иш фаолиятига пандемия туфайли жиддий чекловлар қўйилганига қарамай, БМТга аъзо давлатлар билан резолюция лойиҳаси матнини келишиш учун нисбатан қисқа давр ичида кўплаб музокара ва маслаҳатлашувлар ўтказилди ва мазкур ҳужжат қабул қилинди.

Халқаро миқёсдаги нуфузли эксперт ва таҳлилчилар Оролбўйи минтақаси БМТ Бош Ассамблеяси томонидан бундай муҳим мақом, яъни “Экологик инновациялар ва технологиялар ҳудуди” макомини тақдим қилинган биринчи минтақа бўлганини эътироф этишаётгани диққатга сазовор. Ушбу ташаббус юқори технологик инновацияларни, экологик тоза, энергия ва сув тежамкор технологияларни ҳудуднинг халқ хўжалигига татбиқ этишга инвестицияларни жалб қилиш учун қўлай шарт-шароит яратишга хизмат қилиши билан аҳамиятлидир. Мазкур резолюция яшил иқтисодиётга босқичма-босқич ўтиш, тупроқ деградацияси ва чўлланнинг олдини олиш, экотуризмни ривожлантириш билан боғлиқ масалаларни қоғозда эмас, амалда ечиш учун “Йўл харитаси” вазифасини бажаради.

Озод РАЖАБОВ,
Давлат экология қўмитаси
раисининг маслаҳатчиси

Фракция ҳисоботи

Олий Мажлис

Қонунчилик палатасидаги O'zLiDeP фракцияси оммавий ахборот воситалари ходимлари учун брифинг ўтказди. Унда фракциянинг 2021 йил биринчи чорақдаги фаолияти юзасидан ахборот берилди.

Брифингни парламент куйи палатаси Спикер ўринбосари, O'zLiDeP фракцияси раҳбари Ақтам Хаитов кириш сўзи билан очиб, фракция томонидан жорий йилнинг биринчи чорақда амалга оширилган ишлар хусусида тўхталди.

Қайд этилдики, Президентимизнинг Олий Мажлисга Мурожаатномасида белгиланган устувор вазифа ва йўналишлар партия фракциясининг фаолиятига ҳам замонвий ёндашув ҳамда мутлақо янгича маъно-мазмун олиб кирди.

Ҳисобот даврида фракция томонидан қонунчилик

ташаббуси ҳуқуқи асосида 1 та қонун лойиҳаси ишлаб чиқилиб, ҳозирги кунда уни тақомилига етказиш ва қуйи палата муҳокамасига киритиш масаласи кўрилмоқда. Шунингдек, партия сайловолди дастури, комплекс чора-тадбирлар дастуридан ўрин олган янги тахрирдаги Ер кодекси, "Давлат молиявий назорати тўғрисида", "Кластерлар фаолияти тўғрисида" ҳамда "Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида"ги қонунга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги қонун лойиҳалари бўйича тизимли ишлар олиб борилмоқда.

Ўтган даврда фракция томонидан тегишли вазирликлар, давлат ва ҳўжалик бошқаруви органлари фаолияти устидан самарали парламент ҳамда депутатлик назоратини амалга ошириш бўйича муайян ишлар олиб борилди. Уларнинг

тегишли масалалар юзасидан фракция мажлисларида тўрт мартаба ахборотлари эшитилди.

Фракция ташаббуси билан ўтказилган навбатдаги "Ҳукумат соати"да Қурилиш ва Халқ таълими вазирлари ҳамда янги ҳудуд ва массивларнинг бош режасини ишлаб чиқишда ушбу ҳудудларда мактаб қурилишини инobatга олиш ҳамда янги ҳудуд ва массивларда қурилаётган янги кўп қаватли бинолар қурилишида уларга мутаносиб равишда янги ўқувчи ўрнини яратиш борасида олиб борилаётган ишлар тўғрисида" депутатларнинг саволларига жавоб берди.

Ҳозирги кунда O'zLiDeP фракцияси ташаббуси билан "Ҳукумат соати"га яна иккита масала киритилиши режалаштирилмоқда. Унда Қишлоқ ҳўжалиги ва Инновацион ривожланиш

вазирлари қишлоқ ҳўжалиги соҳасида "ягона дарча" тамойили асосида фермер, деҳқон ҳўжаликлари, агрокластерлар, кооперациялар ва бошқа тадбиркорлик субъектларига инновацияларга асосланган сифатли агрохизматлар кўрсатиш борасида, Молия вазирлиги эса мамлакатга инвестицияларни жалб этишда ҳамда давлат инвестиция дастурларини бажариш жараёнида давлат-хусусий шериклик механизмларини турли соҳаларга кенг татбиқ этиш борасида олиб борилаётган ишлар тўғрисида" ахборот беради.

Яна бир муҳим жиҳат, ҳисобот даврида фракция аъзолари томонидан давлат ва ҳўжалик бошқаруви органларининг мансабдор шахсларига сайловчиларнинг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатларини таъминлаш мақсадида долзарб

масалалар юзасидан жами 107 та депутатлик сўрови юборилди. Уларнинг ташаббуси ва бевосита иштирокида 29 та тадбир ўтказилди. Фракция томонидан 18 та йиғилиш ўтказилиб, уларда 55 та масала кўриб чиқилди. Сайловчилар билан самарали мулоқотни йўлга қўйиш, парламент фаолиятидан кенг жамоатчиликни хабардор қилиш мақсадида ОАВ да 6 684 та чиқиш қилинди.

Брифингда бу борадаги ишларни янада кучайтириш лозимлиги айтилиб, мамлакатимизда амалга оширилаётган ишлар, айниқса, қабул қилинаётган янги қонунлар мазмун-моҳияти, уларнинг жойлардаги ижросини халқимизга ҳаққоний тарзда етказишда ОАВ вакиллари билан яқин ҳамкорлик муҳим аҳамият касб этиши таъкидланди.

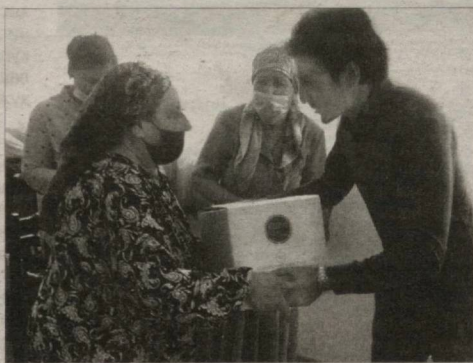
Ўз мухбиримиз

Саховат

“Маҳаллабай” ўзини оқлайди

Муборак Рамазон ҳайити муносабати билан халқимизга хос эзгу анъаналар яна бир бор кўз ўнгимизда намоён бўлди. Ана шундай урф-одатларимиздан бири кексалар ва боқувчисини йўқотган, касалланд ва ногиронлардан хабар олишдир. Эътиборли жиҳати, ана шу жараёнда Ўзбекистон Либерал-демократик партияси аъзолари фаол иштирок этишяпти.

O'zLiDeP Мирзо Улугбек туман кенгаши раиси Санжар Каримов ҳамда Халқ депутатлари Мирзо Улугбек туман кенгашига партиямиздан сайланган депутат Санжар Кумушев ҳудудда жойлашган Камолот, Яланғоч ва Шалола маҳаллаларида истиқомат қилувчи эҳти-

ёжмандлардан 60 нафарининг ҳолидан хабар олишди.

Улуг айём баҳонасида уларга озиқ-овқат маҳсулотлари улашилди. Маҳаллалар раислари ва жамоатчилик вакиллари иштирокидаги хайрия тадбири ислоҳотлар муваффақиятининг моҳияти юзасидан самимий мулоқотга уланди.

Депутатларимизнинг ташаббуси билан маҳаллаларда амалга оширилаётган ишлар, жумладан, Шалола

маҳалласида футбол-севар болалар учун мини-стадион қуриш бўйича бажарилаётган вазифалар жойида таҳлил қилинди.

Оқсоқолларнинг бундай учрашувларни фақат байрам кунлари эмас, мунтазам равишда ўтказиб туриш юзасидан билдирган таклифлари депутатлар томонидан бажонидил қабул қилинди.

O'zLiDeP Тошкент шаҳар кенгаши матбуот хизмати

Қалампир

Инсон қариб-қартайганда ҳассага суянади. Ҳўш, умрини ўтаб қадди дол бўлган симёғочлар кимга ёки нимага суянади? Уларга нима асо вазифасини ўтайди? Тиргак дейсизми? Майли-да, йўқдан кўра ҳар ҳолда омонатгина букчайиб турсаям, вазифасини бажараяпти лекин: хонадонларда чироқ ёниқ. Кексалар шунисига шукур қилиш керакка ундайди.

– 1971 йилда ўрнатилган симёғочларнинг аксари адо бўлган. Ўтган йилги талофат оқибатида анчаси ёнбошлаб қолди. “Электросет”га мурожаат қилдик, парвойи фалак. Охири Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатига муаммони етказдик. Энди ҳартугул иш бошланганга ўхшаб турибди. Ахир битта бизнинг қишлоғимизнинг ўзида яроқсиз ҳолга келган симёғоч ўнга яқин.

Дарҳақиқат, Олмазор кўчасидаги бетон симёғоч ўтган йилги талофат

Бухорода симёғочлар кимга “салом” беряпти?

Халқ депутатлари Қоракўл туман кенгаши депутати Аминжон Гуллиевнинг ўз сайлов округида ўтказган учрашувларида аҳоли томонидан қийшайган, яроқсиз ҳолга келган симёғочлар масаласи ўртага ташланди. Депутат ҳам “Бўлди, масалани ижобий ҳал қиламиз” дея катта ваъда берворди. Одамлар ҳам инонди унга.

Депутат муаммони ҳал қилишга бевосита масъул бўлган электр тармоқлари корхонаси раҳбарига сўров чикарди. Бу ҳужжат 2021 йилнинг 8 февраль санасида битилиб, етказилган эди. Орадан кунлар, ҳафталар, ойлар ўтди. На жавоб бўлди, на муаммо ҳал қилинди.

“Шакарбек” МФЙга қарашли Чатқаш қишлоғилик Қахрамон Миржоновнинг сўзларига кулоқ тутайлик-чи:

даврида яроқсиз ҳолга келиб қолган эди. Электр тазуатувчилар чироқни улаш хавфлилигини эйтиборга олиб, махсус кран ёрдамида вақтинчалик электр қувватини ишлатиб беришди. Шундан буён ҳам зўрға “салом бериб” турган симёғочлар алмаштирилмади. Имконият йўқмикан ёки хоҳиш? Билолмаяпмиз.

Бу саволларга мутасадди ва масъул бўлган корхона раҳбари тайинли жавоб беради, деган умиддамиз. Айтганча, эътиборсиз қолиб кетган депутат сўровига жавоб ёзиш ҳақида ҳам жиддийроқ ўйлаб кўришса бўларди. XXI асрнинг йигирма биринчи йилида яшаяпмиз ахир, амалдорларнинг ўзибуларчилик ва гўддаийш замони ўтди, шекилли? Ё адашдимми?

Ҳ. АРАБОВ,
O'zLiDeP Қоракўл туман кенгаши аппарат раҳбари

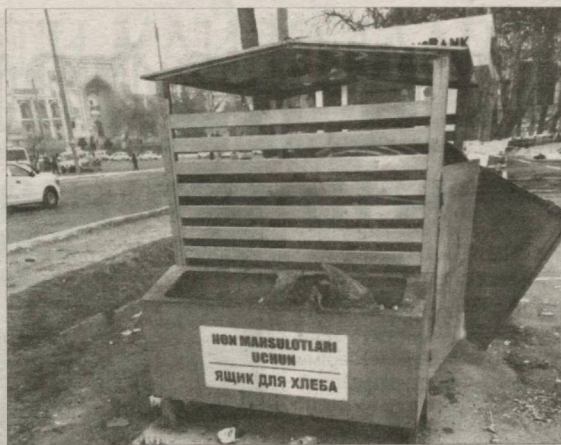
Болалигингизда дастурхон атрофида нон еяётиб, ушоғини тўққанингиз учун катталардан еган шاپалоғингиз ўти ҳалиям чакангизни қиздириб турган бўлса, ажаб эмас.

Биз шундай тарбия олганмиз. Ҳа, нон азиз, унинг ушоғи ҳам нон, увол қилиш эса гуноҳдир. Бу таъкид кўп халқларнинг маънавий қадрияти. Ушбу қадрият ҳали ҳам унутилгани йўқ. Лекин...

Сўнги вақтларда бу таъмомил кўпинча тилда, яъни

да 1 600 сўми ташкил қилади.

Фикримизча, мамлакатимизда камбағаллик муаммосини ҳисобга олиб, бозор иқтисодиёти шароитида ҳам давлат асосий истеъмол маҳсулоти бўлмиш нонга нарх шаклланиши механизми-

Айни пайтда мамлакатимизда белгиланган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдори 747 300 сўм. Агар 1 миллион сўм миқдоригача иш ҳақи даромад солиғидан озод қилинса, энг кам иш ҳақи олувчилар ойига қарийб 90 000 сўм, қолган ишловчилар 120 000 сўмгача ютади. Ижтимоий тўловларни ҳам (пенсия, нафақа, стипендия) шунча абсолют суммага ошириш мумкин.

Бу, албатта, умумий таклиф. Аниқ чоралар эса

Нон нархи ва қадри

сўздагина қолмаяптими-кан? Амалда эса тескари ҳолат рўй бермаяптими?

Минг афсуски, маиший чиқиндиҳоналарда нон уюмлари, буни ёзишга қўл, гапиришга тил қийналса ҳам, айтиш керак, одатий ҳол бўлиб қолди. Бундай ҳолатнинг асосий сабаби, бутун инсоният қатори биз ҳам айрим ҳаётий жабҳаларимизда маънавий емирилиш жараёни қурбонига айланиб бораётганимиз бўлса керак.

Муаммонинг яна икки сабаби бор.

Биринчиси – ноннинг нисбатан арзонлиги. Кўп йиллардан бери нон нархи назорати давлат ижтимоий сиёсатининг дастаги бўлиб келмоқда.

Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 13 сентябрдаги “Мамлакатимиз аҳолисини ва иқтисодиёт тармоқларини рақобат ва бозор механизмларини жорий этиш асосида дон, ун ва нон билан ишончли таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорида ўша йил 15 сентябрдан бошлаб нон ишлаб чиқариш соҳасига бозор механизмларини жорий қилиш белгиланди. Қарор ижроси доирасида аҳолининг кам таъминланган қатламларига тегишли компенсация тўлаши билан бирга, хусусан, қолипчи буханка ноннинг нархи талаб ва таклиф асосида шакллантириладиган бўлди. Натижада буханка ноннинг нархи 650 сўмдан 1050 сўмгача ошди, айни пайт-

га бозор тамойилларига асосланган ҳолда муайян даражада ўз таъсирини кўрсатиб туриши мақсадга мувофиқдир. Шундай бўлсатини ҳам. Бинобарин, пандемия ва иқтисодий қийинчиликларга қарама-қарши, нон маҳсулотлари нархининг сезиларли ошиши юз бермади, буханка ноннинг нархи камида бир йилдан бери барқарор – 1 600 сўм.

Аммо мамлакатимизда кузатилаётган нон маҳсулотлари нархи, аслида ушбу азиз неъматни ишлаб чиқариш харажатларига мос бўлмасдан, нисбатан паст даражада экани мутлақо йўл қўйиб бўлмайдиган ҳолат – ноннинг оммавий равишда исрофгарчилигига олиб келмоқда.

Нон исрофгарчилигининг иккинчи сабаби бу унинг сифати устидан назоратнинг етарли эмаслигидир. Нон сифати бўйича мутахассис бўлмасак-да, оддий ҳаётий кузатувларимизга таяниб, ноннинг сифати қоникарли эмаслигини очиқ айтишимиз мумкин.

Масалан, буханка нонни оладиган бўлсак, бир кундан кейин моғорлай бошлайди. Транспортда ташиганда санитария-гигиена қоидаларига риоя қилинмайди – нон “Дамас” машинасига юклаб олиб келиниб, ҳайдовчи уловни бошқарган қўллари билан уларни савдо расталарига жойлаётганини ҳар куни кўраемиз...

Хурматли тадбиркор

новвойларимиз эса Тошкенту Самарқанд нонлари, Қўқон патирию Хоразмининг лочира нонлари ва ҳоказолар таркибига товар таъми ва кўриниши бозорбоб бўлиши учун зарарли-зарарсиз ёғлару сунъий қўшимчаларни қўшмаяптими? Ҳўш, назорат қилувчи идораларимиз бундан хабардормикан?

Хулоса ўз-ўзидан келиб чиқади: нон маҳсулотлари исрофгарчилигини бартараф этиш нарх шаклланиши механизмини бозор иқтисодиёти тамойилларига янада яқинлаштириб,

учун давлатимиз раҳбари ўз маърузаларида бир неча бор таъкидлаганидек, “истеъмол саватчаси” ва “яшаш минимуми” тушунча ва дастакларини қонунчилигимизга ва амалиётга жорий этиш мақсадга мувофиқдир.

Хусусан, ҳисоб-китоб қилинган ва вақти-вақти билан иқтисодий ҳолат ўзгаришига қараб қайта кўриб чиқиладиган тирриклик учун зарур энг кам даромад – “яшаш минимуми”ни даромад солиғидан озод қилиш мумкин (бу масала бўй-

батафсил иқтисодий таҳлилу ҳисоб-китобларга асосланган бўлиши керак: маҳсулот ишлаб чиқариш имкониятлари, зарурий импорт ҳажмлари, истеъмолчилик талаби, аҳоли даромадлари-харажатлари тузилмаси ва ҳоказо. Бунда айни пайтдаги нон маҳсулотлари бозори ҳажмининг сезиларли қисми ортиқча харажат – йўқотиш, исрофгарчилик ҳисобига шаклланаётгани ҳам эътиборга олиниши лозим бўлади.

Хуллас, азиз неъм-

маҳсулотнинг сифати белгиланган стандартларга мослиги баробарида истеъмолчиларнинг соғлиғи ва ҳамёнига зарар етказмаслиги учун назоратни кучайтириш лозим.

Нон маҳсулотларига нархларнинг эҳтимолий ошиши натижасида истеъмолчиларнинг тўлов қобилияти пасаймаслиги

ича муаллиф таклифлари алоҳида мақолаларда баён этилган: 1) <http://old.uza.uz/oz/society/yashash-minimumi-va-daromad-soli-i-yekhud-bazharilmagan-vazi-29-06-2020>; 2) <https://podrobno.uz/cat/economic/v-uzbekistane-nuzhno-vvodit-neoblagaemyu-minimum-i-progressivnuyu-shkalu-podokhodnogo-naloga-ekspert/>.

мат бўлмиш нон нархини унинг қадрига мувофиқлаштириш ва саломатлигимиз йўлида унинг сифати устидан қатъий назорат ўрнатиш лозим, бу ҳам иқтисодий зарурият, ҳам маънавий бурчимиздир.

Фарҳод ҚУРБОНБОЕВ,
иқтисод фанлари номзоди
Муаллиф олган суратлар.

“ҚИЗИЛ КИТОБ”ДАГИ ҲАЙВОНЛАР

бир ёқдан қўмита пуллаяпти, ўн ёқдан браконьерлар қиряпти

“Ecologuz” телеграм каналидаги жонли суҳбатни тинглаб, қирғовул сочларим тикка бўлди. Лекин кутмагандим. Ўзбекистонда ҳайвонот учун куюнадиган профессионаллар бор экан. Шундай бир ёш мутахассис вилотларга чиқиб, қандай абгор ҳолатларга гувоҳ бўлаётганини гапирди.

Масалан, Қорақалпоғистондаги сайғоқларни мотоциклларда қувлаб, ҳолдан тойдириб, шохларини тириклайин кесиб олишлар кўпайган, дейди у. Айтишича, ҳар жуфт шох дунёга “ҳайвонот шайдоси” бўлиб танилган Хитойга 200 долларга пулланар экан. Тириклайин шохи кесиб олинган сайғоқлар эса бош жароҳатларидан узоқ қийналиб ўлар экан. Уликлари қабристондек йиғиб қўйилган,

мен машиналарни қувлаб отиб расмга тушмайман”, дедим.

Овчи аканинг профилида отилган қушлар билан тушган бир неча сурати турибди. Зоолог унга профилингизда сиз ушлаб турган дрофа-красотка (йўрга тувалоқ – суратда) “Қизил

мингта деб, 500 та отишга квота олволишади. Бунини ўзбекчиликда қандай расмийлаштириш ҳеч кимга сир бўлмас керак.

Хуллас, Ўзбекистондаги биотурфахиллик аҳволи чатоқ кўринади. Айниқса, Хитойнинг талаби бўлган жойда ҳайвонот

дейди у. Буларни хабар қилган қўриқхона ходимининг ўзини прокуратурага судраб, тавбасига таянтиришган.

Юқори даражали расмийлар шарафига “Қизил китоб”даги ҳайвонлар ови ташкиллаштирилиши ҳақида ҳам гапирилди.

Суҳбатта бир овчи окахон ҳам аралашиб қолди. “Ҳоббим шу-да, пўтёвка оламан. Ҳар кимнинг қизиқиши бўлади, мана сизлар машинага қизиқасизлар, мен отишга”, дейди. “Ака,

китоб”да экани, ўта катта хавф остида турганини биласизми деса, аканинг жавоби: “Мен ўлдирмадим, ярадор ётган экан, уйда боқаман деб олудим, ўлиб қолди”.

Давлат экология кўмитаси ижтимоий тармоқни титратган “айиқ ҳодисаси”дан кейин зўр бериб квота илмий асосга эга эканини айтаяпти. Зоолог фикрича, аслида, масалан, окахон отган яна бир қуш – кулранг ғознинг минг донаси қолган, лекин овчи хўжаликларини улар икки

турлари жуда тез қирилиб кетаяпти, чунки Хитой бозори жуда катта.

Куни кеча Мексикада тото-аба деган балиқнинг сузиш пуфаги Хитойда қайсидир касалга даво деб ишонилгани учун бу балиқ деярли қирилиб бўлгани хабар қилинди...

Фарзандларингизга табиат ва жонотларга ҳурмат ва меҳрини ўргатинг, ана шунда балки нимадир омон қолар.

Иброт САФО,
 журналист

Кўлимга мана бу рўйхат тушиб қолди. 14 000 та тошбақа! Ваҳоланки, бу тошбақа Ўзбекистон “Қизил китоби”га киритилган. Лекин энг кўп сотиладиган ва чет элга олиб чиқиб кетиладиган жониворлардан бири ҳисобланади. Шунча тошбақани тошбақалар туғиб етказиб бера олаётганига ҳайратдаман. “Қизил китоб”нинг номини камёб ҳайвонларни етиштириб бериш китоби деб ўзгартаришни таклиф қиламан.

Давлат экология кўмитаси
 раисининг
 2020 йил декабргаги
 -сон буйруғига 2-илова

Ўзбекистон Республикасининг Қизил китобига киритилган камёб ва йўқолиб бораётган ёшайи ҳайвонлар турларининг табиий яшаш муҳитидан ажратиб олиниши 2021 йилга квота

Т/р	Ёшайи ҳайвон турлари	Ўлчов бирлиги	Жами
1	Кўнгир айиқ (Тянь-шанский бурый медведь)	дона	2
2	Бухоро кўйи (Бухарский горный баран)	дона	4
3	Қизилқум архари (Баран Свердлов)	дона	4
4	Морхўр (вингторгий козел)	дона	2
5	Йўрга тувалоқ (дрофа красотка)	дона	422
6	Йўрга тувалоқ туҳумлари (яйца дрофы-красотки)	дона	24
7	Йтоғайи (сокол белобаш)	дона	2
8	Лочини (сокол-сапсан)	дона	2
9	Мадлибш лочини (шахин)	дона	2
10	Урта Осиё чул тошбақаси (она) (Среднеазиатская черепаха маточья)	дона	14000*
11	Амударё катта куракбуруни (большой амударынский лоптонос)	дона	10
12	Қалқонди тексонча (панцирный тексончик)	дона	10**
13	Рустамов спинк тексончи (спинковый тексон Рустамова)	дона	30**
14	Сайд-Алиев тақир тўғарқоши (Такырная круглоголовка Сайд-Алиева)	дона	30**
15	Штраух тўғарқоши (Круглоголовка Штрауха)	дона	30**
16	Фарғона кум қалтаксағи (Ферганская песчаная ящурка)	дона	30**
17	Бўз эчкимар (среднеазиатский серый варан)	дона	10**

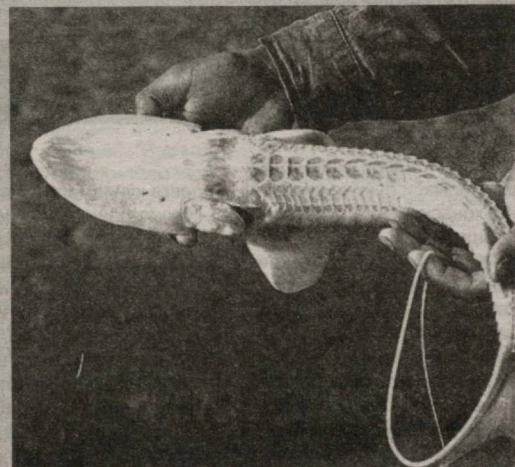
*Факатгина олдин олмаганлар учун
 **Табиатдан ажратиб олмаган ҳолда илмий мақсадлар учун генетик материалларини йиғиш

Амударё катта куракбурунининг 10 тасини овлашга рухсат берилар экан. Бу – расман рухсат берилгани. Лекин бу кўмита ҳайвонларни пуллашдан ташқари уларни ҳимоя қилиш билан ҳам шуғулланганида аслида табиатдаги браконьерликнинг даражаси қанчалик юқорилигини билган бўлар эди.

2021 йилнинг дастлабки икки ойида Хоразм вилоти бўйича Амударё катта куракбурунининг браконьерлар овлаган миқдори 50 (!) тадан ортиқни ташкил этди. Бу ҳали биз аниқлай олганимиз, бизга номаълуми қанча экан. Бу ёқда эса кўмита бутунлай йўқ бўлиб кетиш арафасидаги ноёб балиқнинг 10 тасини сотамиз деб рўйхат бериб ўтирибди...

Қисқаси, одамларимизга мос кўмита, кўмитага мос одамлар. Бир ёқдан кўмита пулламоқда, иккинчи ёқдан одамлар браконьерлик билан қирмоқда. Сотаверинглар, қираверинглар... Зора, тезроқ тугаса-ю, сизлардан қутулса!

Бахтиёр ШЕРАЛИЕВ,
 балиқшунос

Муқимий ҳаётига бағишланди

Адиблар хиёбонида Тошкент давлат иқтисодий университетети ҳамда Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси билан ҳамкорликда маданий-маърифий тадбир ўтказилди.

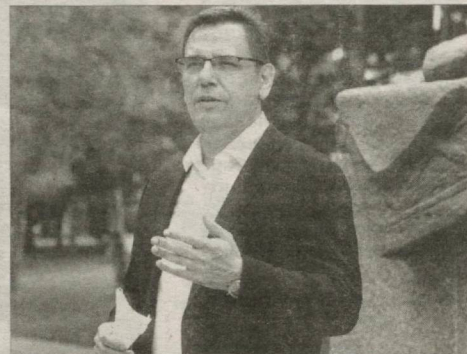
XXI ASR

Президент Шавкат Мирзиёевнинг 2020 йил 20 майдаги Адиблар хиёбонининг очилиш маросимидаги топшириқларига биноан Тошкент давлат иқтисодий университететига Муҳаммад Аминхўжа Муқимий адабий-маънавий меросини ўрганиш ва тарғиб қилиш вазифаси юкланган.

Ўтган салкам бир йил давомида университет жамоаси шоирнинг адабий меросини ўрганиш ва тарғиб қилиш бўйича кенг қўламдаги лойиҳалар, амалий ишлар ва ишланмаларни бажарди. Навбатдаги маданий-маърифий тадбирда

“XXI asr” газетаси бош муҳаррири, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист, шоир Норқобил Жалил, университет ректори Конғиротбой Шарипов, профессор-ўқитувчилар, талаба-ёшлар иштирок этди. Сўз олганлар Муҳаммад Аминхўжа Муқимий ҳаёти ва ижодидан ибратли ва ҳикматли лавҳалар айтиб беришди.

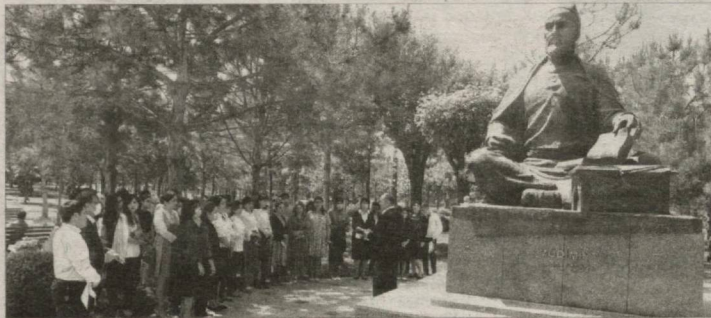
Университетнинг иқтидорли талаба-ёшлари Муқимий ижодини ўрганиш ва тарғиб қилиш бўйича амалга оширган илмий-тадқиқот, ижодий ишлари ва бошқа натижалар ҳақида маълумот беришди. Таъкидлаш ўринлики, ушбу йўналишда университет

ҳамкорлари, профессор-ўқитувчилари ва талаба-ёшлари томонидан интернет сайтлари, мобил иловалари, девон, монография, рисола, услубий қўлланмалар тайёрланди ҳамда саҳна кўринишлари, спектакл-

лар намойиш этилди. Телеинтервьюлар, кўрсатувлар, илмий-публицистик мақолалар оммавий ахборот воситаларида эълон қилинди.

Азизбек АМОНОВ,
ТДИУ масъул ходими

XXI ASR

Ҳуқуқ

Кредитни қайтарманг-чи...

XXI ASR

Бугунги кунда кредит шартномалари, бу борада энг муҳим восита бўлиши гаров билан боғлиқ ишлар сони иқтисодий судларда ортиб бормоқда.

Айтиш жоизки, гаровга олувчи (кредитор)нинг талабларини қондириш учун ундирувни қарздор гаров билан таъминланган мажбуриятни ўзи жавобгар бўлган вазиятларда бажармаган тақдирда гаровга қўйилган мол-мулкка қаратиш мумкин. Гаровга олувчининг талаблари суд қарорига мувофиқ қондирилади.

Мисол учун, даъвогар “Микрокредитбанк” АТБ Қорасарой филиали ва “Amazon insayd” МЧЖ ўртасида 2018 йил 17 августда кредит шартномаси тузилган. Банк қарздорга 36 ой муддатга йиллик 22 фоиз устама ҳақи тўлаш шarti билан 334 860 000 сўм кредит маблағи ажратган.

Ушбу маблағ “Amazon insayd” МЧЖ ва “Future fine furniture” оилавий корхонаси ўртасида тузилган 2018 йил 15 августдаги автотранспорт воситалари олди-сотди шартномаси бўйича оилавий корхонаси ҳисобига ўтказиб берилган.

Қарз олувчи банкка кредит таъминоти сифатида кредит ҳисобидан сотиб олинган автотранспорт воситаларини гаровга тақдим этиш мажбуриятини олган. Бироқ олди-сотди шартномаси бўйича оилавий корхона “Amazon insayd” балансига

автотранспорт воситалари тақдим этилмагани сабабли автотранспорт воситалари

нинг навбатдаги қисмини қайтариш учун белгиланган муддатни бузган тақдирда, берувчи қарзнинг қолган барча суммасини тегишли фоизлар билан бирга муддатидан олдин қайтаришни талаб қилишга ҳақли.

суммани фақатгина “Amazon insayd” МЧЖдан ундириш лозим деб топган.

Олий суд пленуми ва Олий ҳўжалик суди пленумининг 2006 йил 22 декабрдаги “Кредит шартномаларидан келиб чиқадиган мажбуриятлар

эга ёки кредит шартномасига таркибий қисм бўлиб кириши мумкин бўлган ёзма гаров шартномаси мавжудлигини аниқлашлари керак. Охириги ҳолатда кредит шартномасининг таркибидаги гаров мажбурияти гаровнинг зарур ҳуқуқий шартларини ўз ичига олиши лозим.

Мазкур ҳолатда “Future fine furniture”га тегишли бўлган 5 та автотранспорт воситаси гаровга олинмагани сабабли суд даъвонинг ундирувни ушбу оилавий корхонага тегишли бўлган 5 та автотранспорт воситасига қаратиш тўғрисидаги талабини қаноатлантиришни рад этишни лозим топган. Жавобдан “Микрокредитбанк” АТБ фойдасига жами 35 632 085 сўм кредит қарздорлиги ундирилди.

Хулоса шуки, шартнома бўйича мажбуриятларнинг бузилгани учун уни тузган томонларнинг ўзлари жавоб беради. Шу сабабли ҳар бир тадбиркорлик субъекти мутасаддилари шартнома ва унинг ҳуқуқий оқибатларини тўғри англамоғи ва унинг бажарилишига масъулият билан ёндашмоғи даркордир.

гаровга қўйилмаган.

Фуқаролик кодексининг тегишли моддалари талабига асосан қарз олувчи олинган қарз суммасини қарз шартномасида назарда тутилган муддатда ва тартибда қарз берувчига қайтариши шарт. Агар бундай шартномада қарзни қисмлаб (бўлиб-бўлиб) қайтариш назарда тутилган бўлса, олувчи қарз-

Даъвогар “Amazon insayd” ва “Future fine furniture”дан солидар тартибда 35 632 085 сўм миқдорида муддати ўтган фоиз қарздорлигини ундириш талабини қўйган бўлса-да, мазкур ҳолда бу икки субъект ўртасида ўзаро кафилик шартномаси ёки солидар жавобгарликни вужудга келтирувчи бошқа шартномалар мавжуд бўлмагани сабабли суд мазкур

бажарилишини таъминлаш тўғрисидаги фуқаролик қонун ҳужжатларини қўллашнинг айрим масалалари ҳақида”ги қарорининг 14-бандига асосан, судлар гаровга қўйилган мол-мулк ҳисобидан кредитни қайтариш ва фоизларни тўлаш тўғрисидаги даъволарни кўришда кредит ташкилоти ва гаровга қўйувчи ўртасида мустақил гаров шартномаси шаклига

Паризод ЗАКИРОВА,
Илҳом РАЖАБОВ,
Тошкент туманлараро
иқтисодий суди судьялари,
Шоира ЭРМЕТОВА,
Судьялар олий мактаби
тингловчиси

O'zLiDeP лойиҳалари

ҚАДДИНГИЗНИ ТИК ТУТИНГ!

Хотин-қизларнинг билимини ошириш, ишбилармонлигини ривожлантириш борасида бирмунча ишлар қиляпмиз. Юзлаб хотин-қизлар тикувчилик, ироқи каштачилик, зардўзлик, қандолатчилик билан шуғулланиб, ўзлари учун даромад манбаи яратишаётгани бунинг амалий натижасидир. “Бир депутат юз аёлга кўмакчи” лойиҳаси доирасидаги ишлар, маҳорат сабоқлари яхши самара бермоқда. Энг муҳими, уларнинг бандлиги таъминланяпти.

Шаҳрисабзлик Шоҳида Ёдгорова 13 йил муқаддам “Аёллар қаноти” кўмагида банкдан 45 млн. сўм кредит олиб, қадимий каштачилик ва попирчиликни бошлаган эди. Айни пайтда у 15 нафар хотин-қизни иш билан таъминлаган. Ироқи кашталарини хоризгга экспорт қилишга ҳам улгурди. Ҳадемай Ироқи каштачилиги мактабини очиб ва ёш қизларга бу қадим санъат сирларини ўргатиш ниятида.

Муборак шаҳри Кончилар маҳалласида Дилноза Ярашевани барча Дилноза пишириқчи дея ҳурмат қилади. Шаҳарда ўтадиган ҳар бир тўй эгаси унинг цехида тайёрланаётган ширинликлар, пишириқ ва тортларга буюртма бериши аниқ. Бу ерда меҳнат қилаётган 10 нафар хотин-қизнинг қўли-қўлига тегмайди.

Косонлик Озода Рашидова томорқасидаги 2 сотих майдонда иссиқхона ташкил этиб, бодринг етиштиришни йўлга қўйганига эндигина бир йилдан ошди. Ўтган йили 20 миллион сўм соф фойда олган ишбилармон аёл иссиқхонани кенгайтириб, 4 нафар хотин-қизни ишга олди. Бу йилги даромад 50 миллион сўмдан кам бўлмайди, дейди у. Оилавий тадбиркорнинг хонадонидан ўтказилган маҳорат сабоғи кўпчиликка манзур бўлди. Иштирокчилар иссиқхонада бодринг, помидор, цитрус мевалар етиштириш борасида тажриба олишди.

Нишон туман Ёшлар диёри маҳалласида тадбиркор Дилфуза Мамадалиева 10 сотих майдонда иссиқхона ташкил этиш учун “Халқ банки” туман бўлимидан 30 миллион сўм кредит олган эди. Биринчи йилдаёқ олинган фойдадан кредитни

тўлади ва 20 миллион сўм соф даромад олди. Етиштирилаётган бодринг, помидор ва кўкатлар воҳа бозорларига чиқариляпти. Дилфуза “Аёллар дафтари”га киритилган тўрт нафар ҳамқишлоғини ишга олди. Келгусида фаолиятни муттасил кенгайтирган ҳолда 30 нафар хотин-қизнинг бандлигини таъминламоқчи.

Қарши тумани депутатлари кўмагида “Аёллар дафтари”га киритилган 8 нафар хотин-қизга паррандачилик, чорвачиликни йўлга қўйиш, иссиқхона ташкил этиш учун банклардан 213 миллион сўм кредит олишда амалий ёрдам берилди. Шаҳар ва туманлардаги маҳаллалар қошида “O'zLiDeP аёллари – Янги Ўзбекистон бунёдкори” лойиҳаси доирасидаги “O'zLiDeP фаоли – ислохотлар тарғиботчиси” клублари хотин-қизлар муаммоларини ўрганиш, мақбул ечимларини топишда яқиндан ёрдам берапти.

Қамаши туман Баланд чайла маҳалласида 2 700 нафар хотин-қиз истиқомат қилади. Ёш оилалар ўртасида ажралишлар кун сайин ортиб бораётгани боис давра суҳбатни ташкил этдик. Унда юздан ортиқ ёш қатнашди. Тадбир жараёнида ажралиб ёқасида турганлари яраштирилди (ўтган йили Нишон туманида 78 та ёш оила ажрашган). Бу йил тушунтириш-тарғибот ишларимиз натижасида 38 та оилани сақлаб қолишга эришдик.

Гулбаҳор Тўраева, O'zLiDeP Қашқадарё вилоят кенгаши аёлларнинг сиёсий фаоллиги, жамиятдаги ўрни ва мавқеини ошириш бўлими мудир

ЭЪЛОН

“Bridge building decoration” МЧЖга тегишли бўлган, “Ipoteka bank” АТИБ томонидан 0016376–0016400 тартибда рақамланган чек дафтарчаси йўқолгани сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

ЭРКАК зўравон бўлса, АЁЛ қурбон бўлиши керакми?!

Андижон ва Самарқанддаги аёлларга нисбатан ваҳшийликлар мавзуси интернетни портлатди, энди у зўравонларни қамашади, шу билан одамлар тинчланади. Лекин бу билан аёлларга нисбатан зўравонлик тўхтайдими? Муаммо ҳал бўлиш у ёқда турсин, вазият салгина яхшиланадими? Йўқ! Уч кунда унутамиз, кейинги зўравонлик ошкор бўлгунча (кўпда ошкор бўлмайди).

Бундай жиноятлар зўравон (эркак) ва қурбон (аёл)нинг ҳаётига турлича таъсир қиладди. Эркак бир қилмишига бир жазо олади: қамалади, бирор йилда балки афв билан чиқар, шу билан “йигитчилик”, “эркакчилик” деб жамият бунни унутади, қабул қиладди, рози бўлади, муроса қиладди...

Аёл эса бир марта

йўйиш мумкин, сабабини ва чорани шу йўналишдан изласа, мантқ бўлади. Бироқ куч ишлатиш, зўрлаш, бир томоннинг ожизлигидан фойдаланиш, бунни ваҳшийларча амалга ошириш, кейин эса шу ваҳшийларнинг жамиятда бемалол яшаб юра олиши – бу ғайриинсоний ҳолат, бунни жамиятнинг қусури, фикрлаши, дунёқараши, аёл ва эр-

какни жамият ўзидан четлатмайди?

Нега вақт ўтиши билан уни қабул қилишади ва кечеришади-ю, аёлни қабул қилишмайди? Нега зўравон эркак маълум вақт ўтгач, яна ошналари билан бемалол ош ёб, тўйга бориб, элга қўшилиб, ўғил-қиз уйлаб, тўн кийиб юра олади, зўравонлик қурбони бўлган аёлни “ит теккан қовун” деб биров даврага қўшмайди, ўша оиладан қиз олишни исташмайди, ўтса, ортидан пичир-пичир, ғийбат, босим бир умр тинмайди?

Нега ваҳший эркак қамалади, чиқади ва ўзини осмайди, ёқмайди, аёл эса ўзини осади, ёқади, сувга ташлайди? У ахлоқсизлик қилмади, кўзини сузмади, уни бир ваҳший майиб қилди-ку!

эмас, бир умрга қурбон бўлади, энди уни жамият аввалгидек қабул қилмайди. Айбсиз бўлса-да, айбдор бўлиб қолаверади. Эркаклар у ёқда турсин, биринчи бўлиб ўз ҳамжинслари, аёллар айблайди, мен авлиётиб бораётгани боис давра суҳбатни ташкил этдик. Унда юздан ортиқ ёш қатнашди. Тадбир жараёнида ажралиб ёқасида турганлари яраштирилди (ўтган йили Нишон туманида 78 та ёш оила ажрашган). Бу йил тушунтириш-тарғибот ишларимиз натижасида 38 та оилани сақлаб қолишга эришдик.

Шунинг учун кейинги қурбонлар вазиятини яширади, кейинги ваҳшийлар эса зўравонлик жазосизлигининг тимсоли бўлиб ҳаммининг кўз ўнгида бемалол яшаб юраверади. Мана шу ҳол зўравонликнинг ҳеч қачон тўхтамаслигига сабаб.

Зўрлаш ҳолатларида кўпинча “ғунажин кўзини сузмаса...” деб аёлларни айбла қоладилар. Агар иш икки томон розилиги билан рўй берган бўлса, бунни қизлар ва йигитлар тарбиясига, ахлоқига

какка нисбатан турлича стандартлари оқибати деб баҳолаш керак.

Кап-катта, уйланган, бир неча боласи бор эркаклар, биттасининг ёши қирқдан ошган ҳатто. Уларни нима тўхтатиши мумкин эди? Шу ишни қилсам, ҳаётим барбод бўлади деган ўй! Етти пуштимга исноди тегди деган фикр! Лекин ундай ўй-фикр йўқ, чулки бунга асос йўқ. Бу эркакларни жазосизлик, қилган ишининг оқибати енгил бўлиши, “Барибир ҳеч нима қилолмайди, ким ишонарди, ўзини айблаймиз, бировга айтолмайди”, деган фикрлаш кутуртирган. Ахир, кўпни кўрган, тажрибали эркаклар қиляпти бу ишни, ўсмирлар эмас! Уларда бу ваҳшийлики оила ё мактаб эмас, ЖАМИЯТ тарбиялаган!

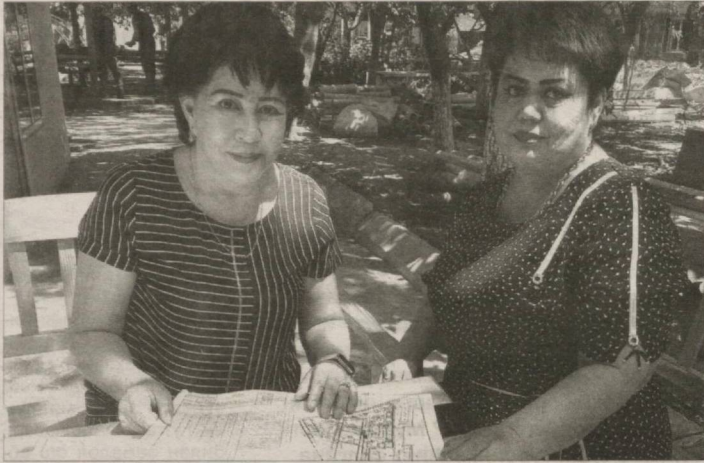
Нимага зўравон эр-

Киз хор жамият, аёл хор жамият!

Бунақа дунёқараш, фикрлаш, муносабат билан зўравонлик тўхтамайди. Токи аёллар ва эркакларга жамият тозаллиги, ахлоқи борасида бирдек масъулият ва жавобгарлик юкланмас экан, токи икки хил стандартлар тўхтамас экан, зўравонлик тўхтамайди! Кейинги қурбон эса сизнинг яқинингиз бўлиши мумкин!

Айтганча, статистикага қараб қўйинглари: Бош прокуратура маълумотиغا кўра, Ўзбекистонда 2020 йили номусга тегиш ҳолатлари 28 фоиз ошган. 2021 йилнинг дастлабки уч ойида ҳуқуқ-тартибот идораларига зўравонликка учраган аёллар томонидан 11 мингдан ортиқ мурожаат бўлган.

Шаҳноза СОАТОВА

Суратда (чапдан ўнга): "Азимут строй" масъулияти чекланган жамияти раҳбари Давлатхон Қодирова ва "Элегант строй элит" МЧЖ директори Илтифот Абдурахмонова.

Эл хизматидан толманг, АНДИЖОНЛИК ҚУРУВЧИЛАР

Бунёдкорлик халқимизнинг қонида бор. Қўли қадоқ бўлиб боғ-роғ яратади, яшнатади, фарзандлари учун иморатлар солади. Феълимиз шундай: курсам, гуллатсам, яшнатсам дейди бу эл. Мамлакатимизнинг қай гўшасига борманг, улкан бунёдкорликлар устидан чиқасиз. Агар шу кеча-кундузда Андижон томонларга йўлингиз тушса, сўзимиз нечоғлик ҳақиқат эканига ўзингиз бевосита гувоҳ бўласиз.

Президентимизнинг 2020 йилдаги "2021–2023 йилларда Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори асосида жойларда қатор бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишлари авж палласига кирди. Жумладан, юқорида айтганимиздек, Андижон

бунёд бўлаётган бинода барча қўлайликлар яратилиши кўзда тутилган. Ушбу лойиҳани амалга оширишга кўп йиллик меҳнати билан шуҳрат қозонган қурувчи ва шаҳар кенгаши депутати Давлатхон Қодирова бошчилигидаги "Азимут строй" масъулияти чекланган жамиятининг 50 дан ортиқ тажрибали бинокорлари бел

ласи ҳудуддаги "Мурват" ноғиронлиги бўлган эркаклар учун интернат уйида реконструкция ишлари олиб борилмоқда. Бу ерда мавжуд бинолар мукамал таъмирланиб, стадион, кўшимча 200 ўринли даволаш бўлими, ошхона, кутиш хонаси, автотураргоҳ ва бошқа хўжалик бинолари барпо этилиши режалаштирилган. 10 миллиард 240 миллион сўмлик мазкур инвестиция лойиҳасини моҳир қурувчи Фарҳод Исроилов раҳбарлигидаги "Дозстройсервис" масъулияти чекланган жамияти қурувчилари зиммасига олган.

Авваллари Балиқчи туманидаги 14-мактаб биноси таъмирга муҳтож ҳолатда бўлиб, ўқувчилар дарсга икки сменада қатнашар эди. Эндиликда ўғил-қизлар янги ўқув йилидан замонавий кўринишдаги мактаб ҳамда кўшимча икки қаватли 315 ўринли ўқув биносига эга бўлишади. Ҳозирги вақтда "Шаҳрихон қурилиш грант" хусусий корхонаси қурувчилари таълим масканида реконструкция ишларини олиб боришяпти. Қувонарлиси, Кўрғонтепа туманининг Яссавий маҳалла аҳли учун ҳам 330 ўринли мактаб барпо этилади. Бу савобли юмушни касбининг чин фидойиси бўлмиш қурувчи Илтифот Абдурахмонова раҳбарлигидаги "Элегант строй элит" МЧЖ жамоаси якунига етказди.

Биз эса шундай кўлигул, забардаст қурувчиларга эл хизматида бардавом бўлинг, ҳорманг, азаматлар, деймиз.

вилоятида ҳам ижтимоий соҳа объектлари барпо этилиб, мавжудлари мукамал таъмирланмоқда. Мисол учун, Андижон шаҳрида 100 ўринли вилоят ноғиронларни реабилитация қилиш ва протезлаш маркази учун даволаш корпуси бунёд этилмоқда. Маскан вилоят ҳокимлиги ҳузуридаги "Ягона буюртмачи хизмати" инжиниринг компанияси буюртмаси асосида икки йиллик босқичда қурилмоқда. Қарийб 13 миллиард 500 миллион сўмлик инвестиция лойиҳаси асосида

боғлашган. Муассаса тўрт қаватли бўлиб, қабул, даволаш ва бошқа муолажа бўлимлари замонавий архитектура талаблари асосида қад ростламоқда. Бу ерда қурувчилар меҳнат муҳофазаси, техника хавфсизлиги ва карантин талабларига амал қилган ҳолда жонбозлик кўрсатишмоқда. Айни дамда масканда фойдаланишга топшириш учун пардозлаш ишлари олиб бориляпти.

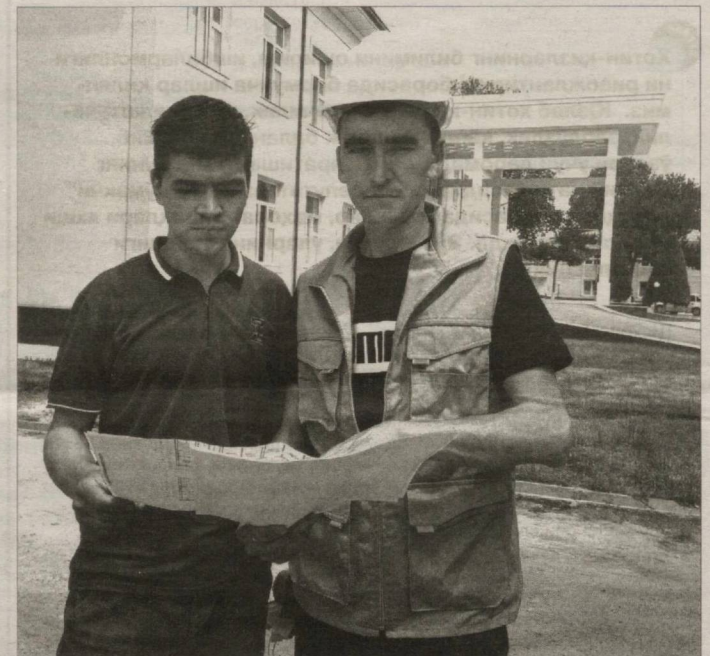
Шунингдек, дастурга кўра, Андижон туманининг Бўтақора маҳал-

Бунёдкорлик бобида намуна

Наманган вилоятида ҳам жамият тараққиёти ва халқ фаровонлиги йўлида қатор хайрли ишлар олиб борилмоқда. Аҳоли учун кўп қаватли янги уй-жойлар, мактаб, шифо масканлари, бир сўз билан айтганда, ижтимоий соҳа объектлари барпо этилаётгани қувонарли. Уларни кўрган ҳар қандай кишининг дили яйрайди, кўзи қувонади. Бу каби улкан бунёдкорлик намуналарининг қад кўтаришида заҳматқаш, тиним билмас бинокорларнинг ҳиссаси гоят катта бўлмоқда.

Оддий мисол, Уйчи тумани тиббиёт бирлашмаси реконструкция ишлари натижасида бутунлай янгича кўринишга эга бўлди. Ўз ишининг усталари бу вазифани муваффақиятли тарзда уддалади. Шу йилги босқичда 100 ўринли терапия бўлими биноси ҳам мукамал таъмирланиши кўзда тутилган. Ушбу инвестиция лойиҳасини

талаб ва истаклар асосида Ибрат, Сумалак гузари, Учқун, Чиндовул каби маҳаллаларда ҳам болажонлар учун бешта янги таълим-тарбия маскани барпо этиляпти. Кичикинтойларнинг таълимнинг кейинги босқичига муносиб тайёргарлик кўриши учун барча шарт-шароитни яратиш мақсад қилинган. Бундан аҳоли гоят

Суратда (чапдан ўнга): "Сифат кафолат стандарт сервис" хусусий корхонаси иш юритувчиси Жамшид Собиров ва бош муҳандис Иномжон Юсупжонов.

сифатли тарзда амалга оширишга вилоят ҳокимлиги ҳузуридаги "Ягона буюртмачи хизмати" инжиниринг компаниясининг буюртмасига кўра моҳир қурувчи Руслан Маматалиев бошчилигидаги "Сифат кафолат стандарт сервис" хусусий корхонасининг бинокорлари масъул бўлади.

Шунингдек, жорий йилги инвестиция дастурига асосан вилоятдаги мавжуд 7 та мактабгача таълим ташкилоти реконструкция қилиниб,

мамнун. Ушбу лойиҳа Мактабгача таълим вазирлиги ҳузуридаги Инфратузилмани ривожлантириш бўйича инжиниринг компанияси вилоят бўлими буюртмаси асосида амалга оширилмоқда.

Хуллас, йилдан йилга ривожланиб, тараққий этиб бораётган Наманганда қурилиш ва таъмирлаш ишлари авжида. Натижада бу бетакрор масканлар қиёфаси ўзгариб, янада чирой очмоқда.

Саҳифани "XXI asr" муҳбири Юнусали ОЧИЛДИЕВ тайёрлади.

АЛДАНГАН БИР МЕН ЭМАС ЭКАНМАН

XXI ASR

Газетамизнинг шу йил 29 апрель сонида "Макро"нинг макри ёхуд "чегирма" ортидаги қаллоблик" сарлавҳали мақола чоп этилган эди. Унда пойтахтимиздаги машҳур "Макро" супермаркетининг қаллоблик – "чегирма" белгиси остида хариддорларни чўв туширишаётгани танқид остига олинганди. Ушбу мақола чоп этилгач, тахририятимизга, газетамизнинг электрон почтаси ва ижтимоий тармоқлардаги мессенжерларимизга шу ва шунга ўхшаш ҳолатлар юзасидан фикрлар битилган кўплаб мактублар, муносабатлар кела бошлади. Қуйида уларнинг айримларини эътиборингизга ҳавола этамиз.

Феруза ҚУВОНОВА, ношир:

ЭСЛАРИДАН ЧИҚҚАН ЭМИШ...

Яқиндагина мен ҳам шундай сохта чегирмага гувоҳ бўлдим, тўғрироғи, чўв тушимга сал қолди.

"Барака" савдо дўконига таклиф қилувчи варақчаларини тарқатиб юришган экан. Қўлимга тутқазилди, унда савдо дўкони мижозларига бир талай чегирмаларни таклиф қилаётгани қайд этилган.

Кўзим бирдангина севиб истеъмол қиладиганим – "Золотая лилия" шоколаднинг чегирмасига тушди. Суюниб кетдим, ўзим 50 минглик шоколад 30 мингдан турибди рўйхатда!

Кимга ёқмайди дейсиз?! Шартта дўконга йўл олдим. Аммо сеvimли маҳсулотимни олиб, кассага келсам, сотувчи бошқа нарх айтди!

Жиғибирон бўлдим. "Унда, тарқатган варақчаларингизда-

ги нархлар ёлғон экан-да?" дедим ва шундоққина столида турган ўша таниш таклиф қоғозини кўрсатдим. Сотувчи қиз "Вой, э-ҳа, узр" дея гўё эсига тушган бўлди-да, хизматчиларга айтиб, распадаги нархни ўзгартирди. Ва менга 30 мингга берди...

"Макро"нинг макри" мақоласида айтилганидек, кўпчилик бундай алдовларнинг қурбони бўлишди. Чунки ҳамма ҳам бир чегирмани эслаб қололмайди ва харидлари орасидан уни ажратиб текширишга кимдадир вақт, кимдадир ҳафсала бўлмайди. Қарабсизки, "чегирма"чиларнинг ҳаммини ҳаром пулларга қаппаяверади.

Мавлуда РАУГОВА, журналист:

ИЛДИЗ ЎРНИГА ЛОЙ

Бугун ҳар қадамда учраямиз бундай ҳолатга. На дўконга, на бозорга ишонч қолди.

Мавзу

"Макро"нинг макри ёхуд "чегирма" ортидаги қаллоблик

Ниҳомини билди, тўғрироғи, пойтахтимиз Икрос кўчасида "Макро" супермаркетининг Шаная, осода, сармақуноғи йерик дўконидан харид қилганга нима етсин? Аввалгидек дўкон бозор оралиғига ҳам ҳолати ёрқ, керак бўлса, уллардин-да арзон нархларда оласиз баян маҳсулотларини. Энг асосийси, мана-мана дўконим, полни маҳсулотларини, барчаси сараланган.

Бир қизиқ воқеа. Бозордан райхон кўчати олдим. Яшилдан, қорасидан. Аввал яшилни қаторларга эқдим. Сўнг қорасини ўрамидан очсам, илдизи йўқ! Ҳайрон қолдим. Илдиз ўрнида бир тутам лой! Иккинчи ўрам ҳам худди шундай.

Демак, шунақа беилдиз тури ҳам бўлса керак-да, деб экиб қўявердим.

Эртаси куни қарасам, яшил райхонларим бинойидек, қаддини ғоз тутиб турибди, қоралари эса сўлиб, ерларчин бўлиб ётибди.

Эсиз, гўзаллик яратаман

деб кетказган вақтим. Не дейишни билмайсан киши. Қанчаюм фойда кўрди экан экан ҳам, уни сотган ҳам? Арзиманган чойчақа топаман деб бир қоп гуноҳ орттиришмадимми? Яна мувоқар Рамазон ойи-да-я?

Ноила ДАВЛАТОВА, педагог:

БИРОВНИНГ ҲАҚИ БУЮРМАС

Бундай ҳолатга мен ҳам кўп гувоҳ бўламан. "Регистон" супермаркетидан доим ул-бул нарса харид қилардим. Бир гал чўв тушдим-у, у ердан қадимини уздим.

Нимага денг, савдо пештахтасида бошқа суммаю, ҳисоб-китобда бошқа, яъни жуда кўп ҳисобланган. Бунди дўкондан чиққач, пластик картадан ортиқ маблағ ечилгандан бўлиб қолдим.

Ўзим қайта ҳисобладим, ростданам фарқ катта. Харидларимни қайта ҳисоблашини талаб қилдим. Ҳисобчи аввалига мендан ранжиди. Текширгач, ҳақ бўлиб чиққанидан сўнг муаммо бартараф этилди.

Мижозларнинг норозиликлариданми ё бошқа сабабданми, сал ўтиб ўша дўкон ёпилди. Ҳозир номи ўзгариб, қайта очилди. Қани кўраимиз.

Фақат бир нарсани асло унутмаслигимиз керак – бировнинг ҳақи буюрмайди!

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА тайёрлади.

Ҳажвия

Ҳар куни бир янги тайинланавериб, туман аҳолисининг ярми ҳокимга, корхонанинг ярми директорга ўринбосар бўлди. Раҳбар ўринбосару маслаҳатчиларининг аниқ сонини билмайдиган, юзидан танимайдиган даражага келди. Бу ҳатто тушларига кириб чиқадиган бўлди.

Кун бўйи чарчаб, ярим тундан ошганда оёқ узатади шўрлик. Кўзини юмди дегунича ҳар тарафдан ўринбосарлар мўр-малаҳдек бостириб келаверади. Бири ёшлар бўйича, бири қариялар, бири эр-кавлар бўйича, яна бири аёллар. Ҳаммасидан ўтиб тушгани, охири пайтлар бир тирранча кўп ўралашадиган бўлиб қолди. "Кимсан?" деса, "Болалар ишлари бўйича ўринбосарингизман", дейди.

Ҳар не бўлса ҳам, кўзлари ичига ботган, ранги докадек оппоқ бир нашаванд келиб, "Гиёҳвандликка қарши кураш бўйича ўринбосарингизман", яқинда ҳайит олди-дан оқланиб чиққан яна биттаси "Қотилликка қарши кураш бўйича ўринбосарингизман", дейишидан Ҳу асрасин-да.

Раҳбарнинг ёмон туши

Шу хаёллар устидан уйку голиб келади. Аммо мавзу тушда давом қилади: ярим яланғоч бир шарманда нозлана-нозлана, минг ишва билан раҳбарнинг галтуғини ўзига қараб тортади. Димоғига ўткир атир ва упа-элик ҳиди урилгандай бўлади. Таканинг шохидек орқага қайрилиб кетган лаблари билан нақ қулоғи тагига ақинлашиб, "Фоҳишалликка қарши кураш бўйича ўринбосарингизман", дейди.

Ҳаяжон ва кўркүвдан сакраб ўрнидан туради. Бош тарафига хотини қўйиб қўйган идишдаги сувдан хўплаб, бироз ўзига келади. Ташқарига чиқиб, лабига сигарета қистиради.

Яна хаёл: кунда-кунора бирор танишининг ўринбосари нимадир масалага араллашиб, қанчадир олаётганида қўлга тушяпти. Икки ўртада ҳалол ва виждонли, бечорагина раҳбар шаънига ка-атта доғ тушяпти. "Қўйнимда илон сақлаб юрган эканман", деган гап бекорга эмас, шекилли?

Эҳ, ҳалол бўлиш нақадар оғир. Аммо эпласа бўлади: эртагаёқ ўринбосарлар бўйича ўринбосар лавозимини жорий қилади. Асосий вазифаси ўринбосарларнинг босар-тусарини тўғрилаб юришдан иборат бўлади. Унга ҳам хизмат уйи, отнинг калласини бўйни

билан ҳисоблаганга тенг маош, 390 миллиондан ошмайдиган мошина қилиб беради... Арзийдиган харажат, ҳарна бир соат, тинчгина ухлайди. Ҳар саҳар қийналиб уйғонишдан қутулса бўлгани.

Алишер РАВШАН

ЭЪЛОН

"THE ONE EXPRESS" МЧЖ (СТИР:307860484) таъсисчисининг 11.05.2021 йилдаги қарорига кўра жамият устав жамғармаси 130.000.000,0 сўмга камайитрилиб, 120.000.000 сўм миқдориди белгиланди. Барча мувожаатлар Тошкент шаҳри Шайхонтохур тумани Алишер Навоий кўчаси 37/1-уйда қабул қилинади. Телефон рақами: 99899-313-90-90.

Хали ҳамон тожсон вирус деган кўринмас бало абас топмаган. Дунёнинг турли бурчакларида бир йилки, гоҳо пусиб ҳамла қилса, гоҳо ошкора хужумга ўтаётир. Ўтган йили энг оғир зарбани Америка қабул қилганди, бу йил Ҳиндистонга ёвуз панжасини урмоқда. Ҳиндистон – бизга беш қадам.

“ОТ ЎЛСА – ГЎШТ, АРАВА СИНСА – ЎТИН” МИ?

ёд бўлиб кетган тартиб-қоидалар меъдамызга теккан. Негакки...

Бошқа бир канални очсангиз... э, воҳ юзлаб томошабинлар мисли шамолда чайқалаётган тераклардек у ён-бу ёнга шох ташлаётган

масофа”да. Иккисиям йўқ. Минг-минглаб томошабин.

...Беихтиёр маҳаллий тижорат каналларига “ўтлаб кетасиз-у”, янада асабингиз ўйнайди. Қайсидир “юлдузбой”нинг Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм

“Мелисалар ушлашди. Эрталаб шошиб, тиббий ниқоб тақмай чиқибман”...

Унга карантин тартиб-қоидаларига риоя қилиш кераклигини уқтирамиз ва...

Жарима тўлаб қайтган жиянимиз алам билан гапи

дейдиган одам йўқ. Ёки катта-катта ўйингоҳларда дабдабали суратда ёшлар фестивали ўтказилаверса, бу ёқда...

Тушунмадим. Тушунганим шу бўлдики, бир тумanning сўнгги

...Қонунлар ҳамда амалдаги тартиб-тамоийилларга ҳурмат руҳида тарбияланган авлодмиз. Ҳозирги карантин шароитида оддий фуқаро сифатида кўчага ниқобли чиқиш, масофа сақлашга қатъий интиломиз. Ундаям ойда бир-ярим марта жуда зарур юмуш туфайли туман ёки вилоят марказига йўлимиз тушса. Бошқа вақти боғу томорқа, касб тақозоси туфайли ёзув-чизув билан вақт ўтади.

Ва... ойнаи жаҳонга кўз югуртирамыз.

Қайсидир каналда шифокорлар “тиббий ниқоб”, “ижтимоий масофа” тўғрисида огоҳлик маърузаси ўқиётган, яна бир масъул эса “йиғилишларни камайтириш, вақтини чеклаш”, “тўй ва бошқа тадбирларда иштирокчилар сонини юз нафардан оширмаслик” ҳақида дам ураётган бўлади.

Кунда юз бора эшитиб,

манзара. Қандайдир фестивалнинг тўғридан-тўғри намойиши. На саҳнадаги “юлдуз”лару на пастдаги санъат ихлосмандларида тиббий ниқоб бор! Чайқалаётган оломонда ижтимоий масофа нима қилсин?!

Асабингиз бузилиб, спорт мусобақалари кўрсатилаётган каналга ўтиб кетасиз. Бу ёқда эса...

“Супер лига”ю “Про лига” аталмиш кўшилмалар таркибидаги футбол жамоаларнинг ўйинлари кўрсатилаётган бўлади. Тўғридан-тўғри. Хориждаги футбол ўйинлари томошабинсиз ўтаётганига кўзимиз кўниккан. Бизда эса...

Бир маҳал тасвирчилар ишқибозлар сафларини кўрсатади ва “Ўз жамоасини кўллаш учун қай бир шаҳардан таширф буюрган ишқибозлар” шаънига ҳамду сано ўқийди. Сизнинг нигоҳингиз эса яна ўша

“тиббий ниқоб”, “оралиқ

вилояти бўйлаб ўтказаетган концерт дастури рекламаси тўхтовсиз айлантиради. Концертлар ўйингоҳ, амфитеатрларда ўтиши ва вақти айтилаверади-айтилаверади. Реклама охирида: “Тиббий ниқобсиз концертга кўйилмайди!” деган бир жумласи бор, холос. Томошабин сони, ижтимоий масофа ҳақида сукут.

Телевизорни ўчириб, кўчага чиқсангиз, карнайда тўйга қақриб ўтишади: “Фалон тўйхонада, соат фалонда”.

Хоразмда тўйхоналар тирбанд, тўйхоналарга навбатнинг охири кўринмайди. Таклиф қилинган меҳмонлар охири кўринмагани каби. Карантин тартиб-қоидаларига масъул маҳалла масъуллари эса... тўй даврасининг тўридалар.

...Мол бозорига онасининг маъракасига кўй олиш учун борган жияним кўнғироқ қилиб қолади:

“Бозорда кўпи билан ўн фоиз одам ниқоб таққан. Мелисалар мени ва яна тўрт одамни ушлаб, суратга тушириб, баённома тузишди. Уларга ёнимиздан ўтиб кетаётган ниқобсиз одамларни кўрсатсак, дакки беришди: “Ишимизга аралашман! Бошқалар билан не ишингиз бор? Кимларни ушлашни ўзимиз биламиз!” Нима дейсиз?

Шу... бир соатлардан кейин: “Бугунчага баённома етарли, топшириқ бажарилди!” деб кетишди...

Нималар бўляпти ўзи? Аралаш-қуралаш дегани шуми ё?

Қонуни тартиб-қоидалар барчага тенг эмасми? Чекка бир қишлоқ дўкончасига ниқобсиз кирган одамни жаримага тортишса, пойтахтдаги ҳашаматли стадионда ниқобсиз футбол томоша қилаётган минглаб ишқибозлар “назардан четда қолса”, мантиқ қани,

уч йилдаги кўрсаткичлари бўйича таҳлилий мақола ёзиш учун статистик маълумотларни олгандим... бир бўлимидаги рақамлардан дахшатга тушдим.

Юз эллик минг нуфусли туманда ҳар йили ўртача 800-850 киши табиий ўлим топаркан. 2019 йилда бу рақам тўққиз юз нафарга яқин. 2020 йилда эса салкам бир минг тўрт юз нафар!

Бу нима? Ҳар йили ўртача ўлим кўрсаткичи фарқи мусбат ва манфий эллик нафар атрофида бўлиб келган-у, ўтган йили бирдан беш юз одам кўпроқ вафот этганими?

Тушунган тушунди! Бошқа не исбот керак? Сарлаваҳага чиқарган отасўзимиз мазмунидаги ачиқ ҳақиқат кимларгадир керакмикан, деб ҳам ўйлаб қоласан...

Рўзимбой ҲАСАН,
журналист

<p>ТАХРИР ХАЙЪАТИ: Ақтам ХАЙТОВ Дилшод ШОУМАРОВ Шухрат БАҒОЕВ Мавлада ХУҶАЕВА</p>	<p>MUASSIS: TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI – O‘ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI</p> <p>XXI ASR IJTIMOIY-SIYOSIY GAZETA HAFTALIK NASHR</p> <p>Бош муҳаррир Норқобил ЖАЛИЛОВ</p> <p>Сирожидаин САЙИИД Аҳам ШОДМОНОВ Виктор ПАК Насимжон АЛИМОВ</p> <p>Фаррух ЖАББОРОВ Бош муҳаррир ўринбосари</p>	<p>Тахрирнинг манзили: Тошкент шаҳри Нурхон кўчаси 73-уй.</p> <p>электрон почта: xxi_asr@umail.uz xxi_asr@mail.ru</p> <p>телефон: қўриқхона – 71 215 63 80 (тас. факс)</p> <p>Обуна ва реклама бўлими – 71 255 68 50.</p>	<p>“XXI asr” ижтимоий-сиёсий газетаси Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2011 йил 14 июнда 0009-рақами билан рўйхатдан ўтказилган.</p> <p>“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмехонасида чоп этилди.</p> <p>Қорхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-уй. Газета офсет усулида, А-3 форматда босилди. Ҳажми – 3 босма табоқ, Буюртма рақами: Г – 551 Тираж: 3477 Баҳоси келишилган нарҳда.</p> <p>Топширилди – 18:40</p>	<p>Тахрирнинг калган қўлисалар тақри қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.</p> <p>© “XXI asr” да олинган маълумотларга манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.</p> <p>Муаллифлар фикри тахрирнинг нуқтани назаридан фарқ қилиши мумкин.</p> <p>Газета тахририят компьютер марказида терилди ҳамда дизайнёр</p> <p>Маъруфжон Раҳмонов томонидан саҳифаланди.</p>	<p>ISSN 2383-497X</p> <p>4 772383 497004</p> <p>НАШР КЎРСАТКИЧИ: 406 123456</p> <p>Нашрнинг муҳаррири: Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА</p>
--	--	---	---	---	--